

Lnu.se

Musikforskning i dag

Linnéuniversitetet, Växjö, 14–16 juni 2016

Musikforskning i dag 2016 arrangeras av Institutionen för musik och bild vid Linnéuniversitetet och Samfundet för musikforskning i samarbete med Musik i Syd.

Konferensens stöds av Kungl. Musikaliska Akademien och Norlindstiftelsen.

ssm

Svenska samfundet för
musikforskning
SWEDISH SOCIETY FOR MUSICOLOGY

Linnéuniversitetet

MUSIK I SYD
SKÅNE • KRONOBERG

Innehåll

Förord	3
Musikmiljön vid Linnéuniversitetet	5
Abstracts	7
Dan Alkenäs	7
Elif Balkir	7
Lars Berglund	8
Anders Bergström	8
Alf Björnberg	9
Folke Bohlin	10
Mathias Boström	10
Pia Bygdéus	11
Olga Sabina Chantouria Vamling	11
Adriana Di Lorenzo Tillborg	12
Dafna Dori	13
Karin L Eriksson	13
Kerstin Frödin	14
Petra Garberding, Ursula Geisler & Henrik Rosengren	14
Kia Hedell & Anne Reese Willén	15
Elin Hermansson	15
David Johnson	16
Camilla Jonasson	17
Sverker Jullander	17
Katarina Karlsson	18
Eva Kjellander Hellqvist	18
Linda Maria Koldau	19
Christina Larsson	19
Ester Lebedinski	20
Lars Lilliestam	20
Boel Lindberg	21
Annika Lindskog	21
Anna Linge	22
Tobias Lund	22
Mattias Lundberg	23
Madeleine Modin	24
Veronika Muchitsch	24
David Myhr	25
Tobias Pontara & Ulrik Volgsten	25
Kirsten Santos Rutschman	26
Daniel Stighäll	26
Karin Strinnholm Lagergren	27
Alva Svenning	28
Eva Sæther	28
Markus Tullberg	29
Ingela Tägil	29
Mats Uddholm	30
Alexandra Ullsten	31
Maria Westvall	31
Torbjörn Ömalm	32
Posters	34

Förord

Årets konferens ”Musikforskning idag 2016” är den fjortonde konferensen anordnad av Svenska samfundet för musikforskning. Den första arrangerades i Falun 1998 på initiativ av dåvarande ordföranden Gunnar Ternhag och jag var själv där som doktorand och presenterade en tämligen vag avhandlingsplan. Då kallades konferenserna Musikvetenskap idag. Från 2010 ändrades namnet till Musikforskning idag, i linje med samfundets eget namn. Det var samtidigt en markering av den inkluderande ambition som alltid funnits bakom samfundets konferenser: att samla och engagera alla som håller på med forskning kring musik inom och utom Sverige, oavsett akademisk tillhörighet, men även oavsett var vi befinner oss i forskarkarriären. Konferenserna uppmuntrade redan från starten doktorander och studenter att delta och de har blivit det forum där seniora forskare, doktorander och nyblivna kandidater från olika lärosäten och ämnen får möjlighet att mötas och utbyta erfarenheter.

Årets konferens involverar omkring femtio talare. Nytt för i år är två sessioner med recital lectures. Konferensen avslutas med en panelsession där vi firar att det är 100 år sedan de första läroplanerna i akademisk musikundervisning antogs vid svenska universitet, först i Lund 1915 och snart därefter även i Stockholm och Uppsala.

Som årets Norlindföreläsare välkomnar vi professor Linda Maria Koldau, som kommer att tala om den professionella musikvetenskapens framtid, i vad som lovar att bli en både inspirerande och provocerande temperaturmätning på ämnet och dess utveckling under de senaste decennierna.

Det mycket välkomna och generösa bidraget till detta key note-föredrag kommer även detta år från Tobias Norlindsällskapet.

Kungl. Musikaliska Akademien bidrar med ett generellt stöd till konferensen. Akademiens kontinuerliga stöd till samfundets årliga konferenser har varit mycket viktigt för svensk musikforskning i stort, och vi hoppas ännu en gång kunna leva upp till det förtroendet.

Årets konferens genomförs i samarbete mellan Svenska samfundet för musikforskning och Institutionen för musik och bild vid Linnéuniversitetet. Ett särskilt tack till Karin Larsson Eriksson, som koordinerat arbetet från Växjö, samt till de medlemmar i styrelsen som arbetat med att planera konferensen.

LARS BERGLUND

Ordförande i Svenska samfundet för musikforskning

Musikmiljön vid Linnéuniversitetet

Välkommen till Institutionen för musik och bild vid Linnéuniversitetet! Universitetet bildades 2010 genom en sammanslagning av Högskolan i Kalmar och Växjö universitet och är ett av Sveriges nyaste lärosäten. Det har hämtat sitt namn och sin inspiration från Carl von Linné, som föddes i Råshult ungefär 5 mil söder om Växjö. Vid universitetet läser ungefär 31 000 studenter vid 150 utbildningsprogram och 2 000 fristående kurser. Här arbetar cirka 2 000 medarbetare.

Institutionen för musik och bild tillhör Fakulteten för konst och humaniora, en fakultet som innefattar både konstnärlig och vetenskaplig verksamhet. Vid institutionen för musik och bild strävar vi att inom utbildning och inom forskning integrerat arbeta med konstnärlig och vetenskaplig grund. Musikmiljön består av tre discipliner: Musik, Musikpedagogik och Musikvetenskap – den förstnämnda med konstnärlig examensrätt och de sistnämnda med vetenskaplig. Dessa discipliner samverkar på olika sätt inom universitetets utbildningar och forskning. Det känns därför extra inspirerande att årets konferens inom musikforskning innehåller många föreläsare från flera olika forskningsfält, discipliner och grunder. Jag ser det som ett kreativt och spännande möte mellan olika synsätt och utgångspunkter.

Musikmiljön vid Linnéuniversitetet har i ett historiskt perspektiv genomgått en omfattande expansion. Från början ingick musik som en del i den dåvarande lärarutbildningen. Idag har vi tre självständiga undervisnings- och forskningsmiljöer med flera olika inriktningar. Musikvetenskap etablerades som disciplin 2001, Musik på konstnärlig grund 2010 och Musikpedagogik 2012. Vad gäller forskning strävar vi inom musikområdet att arbeta inom många olika fält. Vi ser mångfald som en viktig tillgång för utveckling.

Jag ser fram emot årets konferens i musikforskning och har stor förhoppning till att den bidrar till att bredda och fördjupa människors kunskap och erfarenhet i hur musik utgör en viktig del i våra liv och den värld vi lever i.

DAN ALKENÄS

Prefekt vid Institutionen för musik och bild, Linnéuniversitetet

Abstracts

DAN ALKENÄS

Musikalisk komposition – process och produkt – som konstnärligt forskningsprojekt

Inom ramen för doktorandstudier i Musikalisk gestaltning (Göteborgs universitet) avser jag att som ett konstnärligt forskningsprojekt komponera ett oratorium baserat på temat "De Sju Dygderna". Under konferensen "Musikforskning idag" presenteras projektet med fokus på frågor kring metod. Syfte med projektet är att undersöka och musikaliskt gestalta några centrala samtida frågeteman jag identifierat och hur människor reflekterar över dessa, samt problematisera gestaltungsprocessen. Genom oratorieformatet finns möjlighet att arbeta med text och musik i ett större sammanhang. Projektet förväntas synliggöra, undersöka samt diskutera kompositionsmetoder och kreativa processer. Ett centralt element är att finna vägar där konstverket, och den kreativa processen till den konstnärliga produkten, kan vara aktiv i samtida diskussioner. Jag söker därför efter olika redskap för att involvera olika målgrupper, både i den kreativa processen och i det slutliga konstnärliga resultatet. Valet av frågeteman att undersöka och gestalta har sitt ursprung i reflektioner över de terrordåd som ägde rum i Paris 13 november 2015. På grundval av denna händelse lades frågan om *medmänsklighet* i fokus för projektet. För att sätta in begreppet i ett större sammanhang föddes idén om att komponera ett oratorium kring *De Sju Dygderna*, där begreppet *medmänsklighet* ingår. I den kreativa processen, som görs i samarbete med Svenska Kyrkan och utbildningsprogrammet *El Sistema*, ingår bland annat att erbjuda människor att genom användande av en websida, och deltagande i workshops, vara aktiva deltagare och bidra med egna reflektioner kring frågetemats olika begrepp. Genom att studera det insamlade materialet kan jag som forskare/konstnär analysera och utforska möjliga ledmotiv och sammanhang, vilka sedan kan bli översatta till konstnärliga uttryck. För att möjliggöra musicerande med olika målgrupper planeras att i kompositionen låta enkla musikaliska beståndsdelar möta och kommunicera med komplexa. De kreativa processerna dokumenteras, analyseras och problematiseras.

ELIF BALKIR

The Emergence of text-sound composition and its interactions with musique concrète: An Analysis of Lars-Gunnar Bodin's *Semikolon – Séance IV*

This paper handles a section of the first chapter of the PhD thesis concerning a comparative study of technological and creative approaches in *Groupe de Recherches Musicales/Paris* and *Elektronmusikstudion/Stockholm* between 1965–1980. The section in question is studying the emergence of some artistic directions inspired by the studio equipment through the development of technology. Thus, progressively, those practices gave rise to radio-based musical laboratories after the Second World War. In regard to above mentioned study, I will compare *musique concrète* with text-sound composition by means of the musical analysis of Lars-Gunnar Bodin's *Semikolon – Séance IV* (1965). The aim of this study is to recognize some interactions or parallelisms between *musique concrète* and text-sound from historical and musical point of view.

In the former, the research will show how *musique concrète* and text-sound composition were born at the crossroads of early “radiophonic” and “phonographic” creative approaches in music, in literature as well as in cinema based on the remarkable contribution of recording devices. The latter will strive to answer to those questions with the examination of selected fragments of a pioneer text-sound work namely Lars Gunnar Bodin’s *Semikolon-IV* (1965), which is also one of the earliest compositions made at EMS-*Klangverkstaden*.

With the help of that musical analysis, the paper will provide some divergences and resemblances between *musique concrète* and text-sound. To this end, I will draw attention to Bodin’s compositional technique, the usage of studio equipment, the preference of sound material and its abstraction through the concept of “reduced listening”. Consequently, the musical analysis will argue in what measure text-sound composition became an independent genre and was inspired by its forerunners

LARS BERGLUND

***Imitatio* or *innovatio*? On work-to-work imitations in seventeenth century music**

The imitation of exemplary artefacts has always been a part of the practices of artistic production; either for purposes education and training, as part of artistic competition, to pay homage to a respected colleague or simply to find a creative starting-point. During the seventeenth century, direct imitations, from work to work, seem to have been a particularly important part of both training and aesthetics. This can be seen from the discussions of *imitatio* in contemporary treatises and in the large amount of preserved compositions where a specific piece has been used as a model. I will present some cases of that kind, mainly for the repertoire of vocal music of the mid-seventeenth century, and especially cases where composers from Northern Europe has copied specific Italian models. The examples are by e.g. Dietrich Buxtehude, Christian Geist, Philipp Jakob Rittler, and Kaspar Förster jr., and the models for their compositions were Roman composers such as Bonifacio Graziani, Giovanni Marciano and others.

Taking my starting point from on the one hand compositional treatises of that day, and on the other hand classical rhetoric, I would like to discuss how to interpret the different instances of imitation. My claim is that there is no general guiding principal in terms of intention or purpose, but instead a number of different strategies and explanations, and each case must be studied and contextualized in relation to its specific conditions. Some of them can possibly be explained as exercises or attempt at appropriating a new, unfamiliar style; in other cases, there rather seems to be a strategy of using imitation for innovation, taking a model as a creative starting point for a new composition. Finally, I will argue that these kind of imitations can give keys to a deeper understanding of music from the seventeenth century, both in terms of compositional techniques, and what regards ideas of innovation, originality and individuality.

ANDERS BERGSTRÖM

Svenska Kammarorkestern, Örebro. En världsangelägenhet, lokalt förankrad

Mitt forskningsprojekt beskriver en orkester, bildad 1909. Genom åren har den utvecklats allt mer professionellt. Vid mitten på 1980- talet kom förslag

till förändrad inriktning av orkestrernas verksamhet och en utredning internt spred personalmotsättningar i organisationen. Ingen fast anställd chef fanns under en period. När ny chef kom och presenterade framtidsmål och vision, fick verksamheten förnyad energi. I samråd utarbetades strategier med målet att inom tio år ge konsert på Proms, London. Vilket också skedde 2004. Svenska Kammarorkestern Örebro synliggörs i media, lokalt, nationellt och internationellt. Orkestern bjuds in till festspel och konsertturnéer runt om i Europa, USA och Japan. Många musikinspelningar finns i orkestrernas bagage.

Syftet med studien är att förstå/förklara orkestrernas historiska och musikaliska utveckling under tidsperioden 1986–2005. Studien skall svara på forskningsfrågan: "Vilka faktorer har samverkat för att Svenska Kammarorkestern Örebro utvecklats från en regionalt förankrad orkester till en världsangelägenhet?" Jag har valt en kvalitativ forskningsintervju för datainsamling. Musikerna i orkestern får berätta om sin arbetssituation, sin livsvärld och beskriva orkestrernas utveckling. Urvalet av intervjupersoner har fördelats mellan orkestrernas instrumentgrupper, chefer och politiker.

Sammanställda data kommer att knytas till en hermeneutisk förstälsetradition, i studien återgivna som en tid för berättande, tid för utfärd, tid för lärande, tid för förändring, tider jag vill förklara med hjälp av prolog, konflikter/motsättningar, mål/strategi/vision, lärande/förändring/förverkligande. Analys av data görs med hjälp av narratologisk organisationsteori.

ALF BJÖRNBERG

Dream Sounds: Wilhelm Stenhammar's Music in the 1918 Düsseldorf Production of *A Dream Play*

On 16 October 1918, August Strindberg's *A Dream Play* was premiered at the *Schauspielhaus Düsseldorf* in Germany. For several reasons this theatrical production stands out as a remarkable enterprise. In addition to fact that the Schauspielhaus ventured the staging of an artistically and technically demanding avant-garde drama despite the very difficult material conditions during the last weeks of World War I, this staging of *A Dream Play* remains one of the very few productions which have used Wilhelm Stenhammar's stage music. This music was commissioned from the composer for the 1916 production at the Lorensberg Theatre in Gothenburg, and was also used in a radio-drama staging made by Swedish public-service radio in 1930; however, the 1918 Düsseldorf production is the only on-stage production of *A Dream Play* except the 1916 Gothenburg staging which has featured Stenhammar's music. The purpose of this paper is to assess, on the basis of previously unexplored archival material related to this theatrical production, how Stenhammar's music was adapted to the resources at hand, what it may have sounded like, and how it was received by the Düsseldorf critics and audience.

In all likelihood, an important reason for the choice of Stenhammar's music was the fact that one of the key initiators of the Düsseldorf production was the Swedish scenographer-director Knut Ström, who at the time was employed at the Schauspielhaus. For the purposes of the production, Stenhammar wrote a memo for Ström indicating in some detail how he intended his music to interact with the dialogue and on-stage action, and this memo remains a valuable source for the assessment of Stenhammar's views of the role and functions of theatre music. In

addition to this document, the paper will also draw on various kinds of documentation preserved in the archives of the *Theatermuseum der Landeshauptstadt Düsseldorf*.

FOLKE BOHLIN

Musikvetenskaplig utbildning i Sverige – ett 100-årsjubileum

I all tysthet passerades förra året en milstolpe i den svenska musikvetenskapens historia. På våren 1915 tog nämligen regeringen ett beslut som gjorde det möjligt att studera detta nya universitetsämne i Lund med noggranna bestämmelser om kraven för olika betygsgrader upp till fil-lic-examen. Att den på högsta nivå fastställda studieplanen använde ämnesbenämningen ”musikhistoria med musikteori” kan ur dagens perspektiv verka en smula förbryllande men i 1910-talets Lund måste den ha tett sig helt naturlig med tanke på den rådande situationen där. Såsom docent inom det ännu odelade storämnet estetik höll nämligen folkhögskolerektorn Tobias Norlind serier av föreläsningar i musikhistoria (i regel utan ekonomisk ersättning) och samtidigt undervisade universitetskapellmästaren Alfred Berg inom ramen för sin tjänst i musikteoretiska ämnen. Dessa verksamheter slogs helt enkelt samman som ”musikhistoria med musikteori”: Berg skulle utfärda intyg om kunskaper i musikteori medan Norlind fick regeringens förordnande som examinator för hela dubbelämnet. En viktig nyhet var att studenter i humaniora nu fick möjlighet att ta med detta ämne i sin examen. När estetikämnet år 1918 delades upp med separata lärostolar för litteratur- respektive konsthistoria försvann den organisatoriska basen för musikhistoria inom Lunds universitet. Norlind flyttade till Stockholm men behöll sin examinationsrätt vilket fick en avgörande betydelse när den lundensiska studieplanen infördes även vid Stockholms Högskola och Uppsala Universitet. Därigenom kunde Gunnar Jeansson och Carl-Allan Moberg av lägga licentiatexamen vilket gav dem rätt att disputera för doktorsgraden. Båda blev docenter i ämnet.

1915 års studieplan för musikhistoria med musikteori i Lund kom som framgång att spela en styrande roll för musikvetenskapsämnets utveckling i hela Sverige. Detta grundläggande dokument förtjänar ett närmare studium både beträffande sin tillkomst, sitt innehåll och sin tillämpning.

Studieplanen finns utlagd på Tobias-Norlind-samfundets.

MATHIAS BOSTRÖM

Hur gammal är svensk spelmannsmusik? Om Svenska låtar och spelmansböckerna

Svenska låtar, utgiven i 24 band 1922–1940, är spelmannsmusikens viktigaste utgåva i Sverige och något av en riksligare kring vad som betraktas som instrumental svensk folkmusik. Samlingen innehåller material från olika slags källor: uppteckningar gjorda av medarbetare till Folkmusikkommissionen (som gav ut *Svenska låtar*), uppteckningar som skickats in till kommissionen eller hämtats ur arkiv, samt låtar inskrivna i äldre notböcker (spelmansböcker). Denna blandning av källor har länge kritiserats från musikvetenskapligt håll, men även urvalet av de spelmansböcker som ingår i utgåvan har ifrågasatts.

I den här presentationen kommer jag att titta närmare på relationen mellan spelmansböckerna och *Svenska låtar* och visa på en tidigare ej uppmärksam

konsekvens i urvalet, vilken i sin tur säger något nytt om Folkmusikkommissionens syn på låtarnas ålder och tradition.

PIA BYGDÉUS

Relationellt perspektiv på körledarpraktik

Ur ett sociokulturellt perspektiv är samspelet med andra människor viktigt för utvecklingen av den enskilde, eftersom det är i detta samspel lärande, kreativitet och andra kognitiva färdigheter utvecklas. Följaktligen är förmågor och färdigheter relationella, det vill säga de har utvecklats i relation och interaktion med miljön och genom förmedling som sker i sociala processer.

Syftet med min avhandling, "Medierande verktyg i körledarpraktik – en studie av arbetssätt och handling i körledning med barn och unga" (Bygdéus, 2015), är att beskriva, verbalisera och synliggöra de verktyg som används av körledare i sitt arbete med barn och unga. Studien är kvalitativ och longitudinell till sin karaktär. Det empiriska materialet består av observationsanteckningar, reflekterat skrivande, transkriptioner från individuella intervjuer, fokussamtal, videoband och enskilda eftersamtal. Med en helhetssyn på lärande och kreativitet som medierat och relationellt utgörs de viktigaste begreppen av: kulturella verktyg, medierande verktyg, sociala situationer och kulturell praktik samt kollektivt minne.

Körledarnas handlingar och aktiviteter framträder i körledarbilderna som representationer av mönster för respektive körledare. Körledarnas bredd och variation i körledarpraktiken beskrivs på en kollektiv nivå indelade i åtta arbetssätt. I varje arbetssätt finns ett *vad-* och *hur-*perspektiv: a) *Lyssnande attityd*; b) *Prövande av metoder*; c) *Musikaliska rutiner*; d) *Förebildande*; e) *Koncentrerade uttryck*; f) *Reflektion i praktiken*; g) *Historieberättande* och h) *Målbilder*.

Körledarna visar individuell variation i sina val av strategier för kommunikation i arbetet. Ett stort utbud av kulturella och medierande verktyg används. Relationell förmåga återspeglas i psykologiska aspekter av använda verktyg, hur kördirigering sker, vad som förmedlas och hur. Arbetssätt och medierande verktyg blir tillgängliga i en social situation och kulturell praktik. Sammanfattningsvis, kördirigering med barn och unga innebär en stor variation av förhandlingar respektive omförhandlingar av arbetssätt och medierande verktyg. Kören som instrument är och blir till ett medierande verktyg för körledarens musikaliska intentioner.

OLGA SABINA CHANTOURIA VAMLING

Kvinnliga artister som förebilder i musikbranschen

Denna uppsats studerar betydelsen av förebilder för den musikaliska utvecklingen hos kvinnliga låtskrivare och artister samt hur dessa förebilder väljs. Den empiriska studien baseras på strukturerade djupintervjuer, som avgränsas till tre svenska kvinnliga låtskrivande artister. Intervjuerna genomfördes över telefon, varvid samtalen spelades in och senare skrevs ut i sin helhet. Gemensamt för informanterna är att de började sina karriärer under 80-90-talet i Sverige. Undersökningen fokuserar på hur informanternas musikaliska resa började och huruvida det funnits personer i deras omgivning som varit speciellt viktiga för deras musikaliska utveckling och på vilket sätt och varför de blivit betydelsefulla.

Värderingar, stil, musikaliskt uttryck, attityder och kombinationer av detta är centrala faktorer som undersöks i hur sådana förebilder väljs och uppfattas. Vidare studeras informanternas uppfattning om huruvida det finns ett särskilt behov av förebilder att identifiera sig med i musikbranschen jämfört med andra branscher. Denna studie visar tydligt att förebilder och mentorer är viktiga för kvinnliga låtskrivare och artister, särskilt i tonåren då informanterna var speciellt mottagliga för intryck för att befästa sin egen identitet som låtskrivare och artister. Det framkommer att förebilderna kan se olika ut och utgöras av såväl kända band och artister som personer i vardagen som musiklärare och körledare. Det kan även vara inom ett band som tillsammans skapar en stark gruppidentitet, som tillsammans lär sig av varandra och som på detta sätt fungerar som förebilder. Det musikaliska uttrycket visade sig vara den faktor som ansågs primär i valet av musikaliska förebilder. Att se och lyssna är grundläggande komponenter i inläringen och just därför spelar förebilder liksom uppmuntran och respons en central roll för tron på den egna förmågan. I musikbranschen som varit och fortfarande är mansdominerad är det speciellt viktigt för yngre tjejer att ha förebilder och mentorer som de kan identifiera sig med och våga ta plats i musikaliska sammanhang. Jag vill understryka att användningen av ordet *kvinnliga* artister och låtskrivare i det här arbetet har ingenting med deras kvinnlighet att göra utan syftar på musiker av kvinnokön.

ADRIANA DI LORENZO TILLBORG

Kulturskolan i förändring. Kulturskolechefers positionering inför centraliseringsprocessen

Denna presentation gäller mitt avhandlingsprojekt om kulturskolan i Sverige. Kulturskolan finns representerad i nästan alla svenska kommuner och den når många barn och unga både i frivillig verksamhet och i den obligatoriska skolan. Trots det har institutionen inte några styrdokument på nationell nivå. Den nuvarande situationen är dock på väg att ändras med ett utredningsuppdrag från regeringen. Uppdragets mål är att undersöka de möjliga hinder för deltagande i förhållande till kön, etnicitet, ekonomisk situation, funktionsnedsättning eller andra möjliga aspekter som kan finnas och att föreslå för hur man kan säkra tillgång till utbildade lärare för institutionen. I slutändan förväntas utredningen föreslå en nationell strategi samt redovisa både för- och nackdelar med en nationell styrning.

Syftet med mitt avhandlingsprojekt är att undersöka förändringsprocessen kulturskolan står inför med framtagandet och införandet av styrdokument på nationell nivå. Studien fokuserar särskilt på kulturskolechefers positionering och de diskurser som står på spel i förändringsprocessen.

Undersökningen görs med mixed methods för att studera både det generella och det unika. Den kvantitativa delen av projektet består av en enkätundersökning som skickats till alla kulturskolechefer i Sverige. Delar av datamaterialet har presenterats i min masteruppsats. Den kvalitativa delen av projektet består av fokusgruppssamtal med strategiskt valda kulturskolechefer ur enkätundersökningen. Kulturskolechefsperspektivet har inte varit objekt för svensk musikpedagogisk forskning tidigare. Sett till det stora ansvaret kulturskolecheferna har fyller denna undersökning ut kunskapsluckor i en tid av omprövningar av kulturskolans uppdrag.

Studien vilar på ett socialkonstruktionistiskt förhållningssätt med diskursanalys som analytiskt verktyg. Både själva enkäten, enkätresultaten och resultateten från fokusgruppsamtalen är objekt för diskursanalys. Resultaten från studiens kvantitativa del visar en övervägande positiv attityd till förändringsprocessen, men visar även en osäkerhet inför processen.

DAFNA DORI

Judeo Arabic Music: The Case of Displaced Iraqi Composer Saleh Al-Kuwaity

Saleh Al Kuwaity (1908-1986) was one of the prominent musicians in Iraq during the 1930s and 1940s. The songs he composed are still popular today. The lyrics are mostly in the Muslim Baghdadi dialect of Arabic. Al-Kuwaity was Jewish. He immigrated to Israel in 1951, when almost the entire Jewish population emigrated from Iraq.

Since 1958, the Iraqi government discouraged any talk of Jewish history in Iraq. A committee was established in 1973, whose job included the erasure of Jewish artists' names from the national archives and from reprints of old books. In Israel, Saleh al Kuwaity listened to his own pieces played on Radio Iraq, referred to as "music from the Iraqi heritage", with no reference to his name.

His musical activity was now limited. Furthermore, he regarded the songs he composed in Israel (about 7% of his entire work) as compromised, since the lyricists and singers available to him were of lesser caliber than those in Iraq. Another reason for Al-Kuwaity's meager output in Israel was the establishment's discrimination against representatives of Arab culture, including Middle Eastern Jews. Thus, the composer's name was erased twice- in Iraq, because he was Jewish and in Israel because he was Iraqi.

In the past decade, Al-Kuwaity's music is being performed together by Jewish Israeli and Muslim Iraqi musicians. The aim of this project is to find out how Judeo-Arabic culture has been manifested in music-making and music discourse during the 1930s-1940s in Iraq and in the past decade (2005-2015) in Israel and in Europe. I examine the case of Saleh Al-Kuwaity in order to learn how Jewish-Arab musical unity in the Middle East region- which was cut off in the 1950s - lives on today.

KARIN L ERIKSSON

Strategier för utläring av låtar på gehör

Inom folkmusikmiljön i Sverige finns i dag flera olika sätt och sammanhang att utvecklas som utövare. Ett av dessa är återkommande låtkurserna som främst riktar sig till amatörer i alla åldrar. Under 2013-2015 har jag dokumenterat utläring av låtar i låtkurser med sammanlagt 12 lärare. Kurserna har filmats och sedan följts upp med en intervju enligt s.k. "stimulated recall". Såväl observationer som efterföljande intervjuer har haft fokus på läraren och inte på kursdeltagarna.

Att utläringen sker "på gehör" är såväl lärare som kursdeltagare överens om. Att den sker på gehör är dessutom så pass väletablerat att den enda kurs som jag dokumenterat där notmaterial var utgångspunkten, var det faktum att utläringen inte skedde på gehör något som explicit kommenterades och motiverades under kursens gång och i den efterföljande intervjun. Låttutläring på gehör verkar här alltså bland annat innebära att varken lärare eller kursdeltagare sitter med noter framför sig när de arbetar med låtmaterialet.

Filmdokumentationerna illustrerar att lärarna använder sig av ett flertal olika strategier för utläring i kurserna. Centralt är att läraren spelar före och kursdeltagarna spelar efter. Men detta sker i samspel med exempelvis gestik, fotstamp, mimik, stön, text, sång, användandet av tempo och dynamik, i vissa fall också skriven text och förtydliganden genom notexempel av olika slag.

Dessa strategier är i centrum för min presentation. Mer specifikt vill jag komplettera tidigare konstateranden att synen och hörseln är viktiga beståndsdelar i gehörsutläring genom att gå in mer i detalj på hur ljudande och visuella intryck av olika slag samverkar till en större helhet. Fokus blir därmed på *vad* är det som läraren gör som hörs, *vad* är det som läraren hör som syns och *hur* samverkar dessa delar med varandra och med de moment som för stunden är i centrum?

KERSTIN FRÖDIN

Gestik, kommunikation och samspel i musikalisk gestaltning

Mitt forskningsprojekt handlar om samspel och kommunikation mellan musiker i ensembler utan dirigent. Jag tar avstamp ifrån min egen musikerverksamhet, mina bägge instrument barockoboë och blockflöjt och min repertoar som spänner mellan såväl tidig som experimentell samtida konstmusik. Syftet är att studera hur musiken styrs, vilken typ av information som förmedlas under spelet mellan musikerna, vilka resurser som används och hur vi musiker arbetar med dessa frågeställningar, framförallt genom rörelser och gestik. Vilka parametrar samspelar när kommunikationen fungerar som allra bäst och vilka kommunikationsprocesser tar vid då samspelet inte fungerar lika bra?

Min forskning utgår både ifrån ett *through-time* perspektiv och *in-time* perspektiv där thoughttime belyser såväl den enskilda musikerns arbetsprocess ur ett längre perspektiv som ensemblens repetitionsarbete. Genom bland annat videodokumentationer söker jag även belysa det mer flyktiga och svårfångade *in-time* perspektivet, dvs hur samspel och kommunikation kan fungera i stunden. Här spelar en mängd parametrar in och skeenden kan inte isoleras eller upprepas. Med hjälp av filmerna observerar jag gestik och rörelser ur flera perspektiv såsom 1) impulser som har att göra med samspelet och kommunikationen mellan musiker 2) gestikens betydelse för den musikaliska gestaltningen 3) historiskt perspektiv, gestik i relation till det musikaliska materialet 4) jämförelse mellan olika instrument 5) hur kommunikationen påverkas av akustik och rumsliga förutsättningar.

Målet med min forskning är att medvetandegöra dessa processer och se hur rörelsens olika funktioner och roller kan bidra till den musikaliska gestaltningen, instuderingen, kommunikationen och samspelsförmågan. Presentationen kommer att innehålla exempel på videodokumentationer från konsert- och repetitionsituationer i kammarmusikaliska sammanhang där jag själv medverkar som musiker.

PETRA GARBERDING, URSULA GEISLER & HENRIK ROSENGREN

Mellan öst och väst: Ideologi, estetik och politik i musikrelationerna Sverige-DDR 1949–1989

Projektet syftar till att kartlägga och analysera musikrelationerna mellan Sverige och DDR 1949–1989 mot bakgrund av att det politiskt neutrala Sverige uppfattades

som ett Schwerpunktsland för DDR:s kulturpropaganda, det vill säga ett land som prioriterades i den ideologiska kampen mellan öst och väst. Mötet mellan den östtyska utlandsriktade kulturpolitiken och dess företrädare och kritiker i form av organisationer och musikutövare å den ena sidan, och det svenska musiklivets organisationer och företrädare å den andra ska undersökas närmare av tre forskare från disciplinerna etnologi, historia och musikvetenskap.

Panelen presenterar projektidén och preliminära forskningsresultat.

KIA HEDELL & ANNE REESE WILLÉN

Utvecklingsmöjligheter inom universitets- och högskolepedagogik: Kulturarvet som pedagogisk resurs i ämnet musikvetenskap

Sedan ett par år tillbaka har Institutionen för musikvetenskap vid Uppsala universitet i samarbete med Uppsala universitetsbibliotek arrangerat seminarier för studenter som går kursen Musikhistorisk fördjupning inom Musikvetenskap A och B. Under seminarierna, som har hållits i biblioteket, har studenterna arbetat med källmaterial från bibliotekets samlingar och svarat på frågor som har förberetts av läraren och en bibliotekarie. Inför dessa träffar har studenterna läst in sig på utvalda områden, och en uppföljning har gjorts i form av muntliga redovisningar i institutionens lärosal. Den pedagogiska grundtanken är att bidra till studenternas kunskap i informationsinhämtning samt i att formulera och arbeta med frågeställningar. Ytterligare en grundtanke är att studenterna på detta sätt får möta musikhistorien i form av konkret källmaterial annat än det som annars mest används i undervisningen. Enkelt uttryckt handlar det om att visa både *vad* som finns i biblioteket och *hur* man kan arbeta med materialet. Denna form av objektorienterad kulturarvspedagogik är inte unik för Uppsala utan används också vid andra lärosäten. Vårt intryck är emellertid att sådana inslag i undervisningen oftast bygger på ett eget intresse från läraren och att kulturarvspedagogiska seminarier inte är integrerade som en självklar del i exempelvis kursplaner.

Medan kulturarvspedagogik sedan länge är etablerad framför allt bland museipedagoger har den nu också börjat uppmärksammas bland universitets- och högskolelärare. I vår presentation vill vi lyfta frågor som har att göra med vad kulturarvspedagogik kan tillföra undervisningen i musikvetenskap och varför den är berikande för ämnet. Vad kan den ge studenterna i fråga om insikter och färdigheter i att arbeta med ett källmaterial och när det gäller att öka studenternas intresse för kunskapsinhämtning och vetenskaplig forskning? Vi vill dela med oss av våra erfarenheter men också öppna för en allmän diskussion om pedagogisk verksamhet i dag inom ämnet musikvetenskap. Till syvende och sist handlar det om centrala frågor som rör ämnet i sig: dess innehåll och inriktning samt kunskapsförmedling till kommande generationer musikvetare.

ELIN HERMANSSON

Music as movement: Deleuzian becoming in time, space and body

In this paper I will present a summary of my coming doctoral dissertation in musicology. The dissertation discusses music as movement in time, space and body and primarily uses philosopher Gilles Deleuze's concept of becoming (*devenir*) to describe these proceedings. The concept refers to movement, process and change,

and the purpose is to see how music primarily from the twentieth century can be interpreted and understood through this concept.

Music makes our bodies move and we can be emotionally moved by music, but in what ways does music move itself? This is a common question, yet the notion of movement is often used in general ways when describing the art of music. The question is if music moves in other ways as well. Here Deleuze's concept of becoming is used to see how music is created, but also understood and experienced. Movement is also related to affect in the sense that, according to Deleuze, art has the ability to produce affect, sensation and influence, as it concerns the ability of creating and making change – change in time and space, as well as in bodies' being in these dimensions. Affect is thus a central term in regards to musical movement and becoming on several levels. Furthermore, theories of embodiment and embodied cognition connects to our direct bodily perception and meaning-making of music. The movement of music is then discussed as being a direct (aesthetic) understanding of our (embodied) being in this world.

A discussion of music in time and space is therefore necessary to understand where musical movement, becoming and affect and their immediate relation to bodies take place. The purpose is to show how music can move beyond these dimensions into our bodies, and moreover, how music can change and move bodies in new directions.

DAVID JOHNSON

Playlist: a critical survey of current song repertoire in Swedish compulsory school

The forces shaping repertoire selection in Swedish music education today come from many diverse sources inside and outside the classroom: from both students and teachers, central government directives, commercial interests, demographic shifts and current research in voice development. Because singing is such a fundamental aspect of music training for young children, much is at stake. Researchers have expressed concern that today's school song repertoire is drawn from a too narrow field of popular music that does not represent students' own listening interests or cultural background, provides unhealthy or unrealistic voice ideals, and is developmentally inappropriate. In light of these issues, a systematic overview of current song repertoire and how it is used would be an important tool for researchers and teachers. Very little research, however, has been undertaken in this area, leaving the Swedish music classroom a sort of "black box" in this regard.

In this presentation, I will present preliminary results of my doctoral study, which aims to describe current song repertoire and singing practices in Swedish compulsory school and to set these findings in an international and historical perspective. Data will be collected through a survey of music teachers, conducted on a national level between April and June, 2016; in an online questionnaire, teachers will be asked to provide a complete list of songs sung during the 2015-16 school year with a chosen grade (grade 3), as well as information such as chosen key, sources of repertoire, and other issues surrounding repertoire selection and classroom singing. The results will be analysed according to such factors as vocal range, genre, musical content, lyrical content, and country of origin. These findings will be compared with

archival material such as song books, textbooks, broadcasts and recordings, to set current repertoire and teaching methods in an historical perspective.

CAMILLA JONASSON

Having the right to soundscape the world. Research area: Gender and creative music making using digital tools

Having the right to soundscape the world is a monograph including two studies. The research project explores and investigates music making among young people aged 13 to 21 (i) and among established artists/composers/producers (ii).

(i) *Up-and-coming* (ii) *Producer as composer – Composer as producer*

The aim of the study is to examine how gender norms might be challenged in creative music making using digital tools. Although technology is still associated with masculinity, more democratic music making through the development of both digital tools and the Internet has had a positive impact on gender balance. With this thesis, I want to increase knowledge of how equality can be achieved from a music education research perspective as well as in the music field in general. In this study, I use visual ethnography based on photo, film and social media as data combined with focus group conversations, interviews and observations

In this presentation the studie (i) *Up-and-coming* will be presented and the preliminary results will be discussed.

SVERKER JULLANDER

1921 års koralbok – progressiv eller tillbakablickande?

1921 års svenska koralbok (KB 1921) var den första som stadfästes av Konungen och därigenom blev officiellt påbjuden för bruk i landets kyrkoförsamlingar. I den kommitté under ordförandeskap av ärkebiskop Nathan Söderblom som utarbetade förslaget var tonsättaren och organisten Otto Olsson den drivande kraften.

Den Haeffnerska koralboken av år 1820 var, om än utan officiell status, ännu den utan jämförelse mest brukade i landet (i ursprunglig gestalt eller lätt reviderade utgåvor). Under de nära hundra år som gått efter Haeffners koralbok hade mycket hänt på kyrkosångens område, däribland historicerande och restaurativa reformrörelser, strävanden efter en mer rörlig psalmsång, utvecklandet av frikyrklighetens sångskatt och kontakter med andra kyrkomusikaliska traditioner. Allt detta påverkade förutsättningarna för koralarbetet, samtidigt som kommittén hade att förhålla sig till en stark traditionalistisk och Haeffnervänlig opinion.

KB 1921 har flera likheter med sin föregångare. Den körmässiga Haeffnerska fyrstämigheten har bibehållits, så även mestadels halvnoten som taktenhet. Men även skillnaderna är betydande. Ungefär hälften av psalmerna har fått andra melodier än hos Haeffner. Det stora flertalet ”nya” melodier är från äldre källor, bland dem 1697 års koralpsalmbok. Post-Haeffnerska melodier, inklusive sådana som tillkommit i själva kommittéarbetet, förekommer mer sparsamt. Melodibytens tycks ofta spegla en strävan att ge psalmerna melodier som svarar mot textens karaktär. Av bibehållna melodier har de flesta på något sätt förändrats eller

restaurerats, ofta till en mer omväxlande rytmisk gestalt eller genom [åter]införande av melismer. Endast en mindre del av melodierna har lämnats oförändrade.

Framställnings fokus är jämförelsen med KB 1820, men jag kommer även att diskutera hur KB 1921 både återanknyter till 1697 års koralpsalmbok och föregriper senare tiders psalm- och koralförnyelse, inte minst det intensiva arbete med såväl restaurering som nykomposition som började i slutet av 1950-talet och kulminerade i 1986 års psalmbok och 1987 års koralbok.

KATARINA KARLSSON

Sångarens kropp – ett forskningsverktyg!

En sångares struphuvud, resonansrum, artikulationsapparat och andning är hens instrument, När det gäller musik skriven före fonogrammens tidsålder, kan detta ge information som en läsning eller att spela noterna på ett instrument inte kan ge. Utgivningen av emblem var populär under renässansen och influerade i hög grad dess musik. Förståelsen av emblem byggde på att aktivera flera kroppsliga sinnen samtidigt, något som även sång gör. En sångare kan därför ha en unik ingång till musik från den här tiden. Genom att ge akt på textunderläggning i originalmanuskript, har jag funnit hur vissa ord bara kan sjungas om man aktiverar kroppen på ett sätt som också aktiverar muskelminnen av emotioner, till exempel skratt.

I *So quick, so hot, so mad* (Campion, 1617) vill sångens berättarjag inte bli uppvaktad "så snabbt, så hett, så gale". Orden "quick, hot, fond, rude" understryks av att det enstaviga ordet hålls ut i en ton som, precis innan ordet tar slut, bryts med två snabba toner. Det är som om sångaren först försöker behärska sig, men till slut inte klarar av att hålla emot längre: känslan tar över. För att snabba toner som infaller under samma stavelse ska uppfattas måste sångaren antingen skilja tonerna åt med ett föra in konsonanten "h" mellan dem. Då låter tonerna och kroppen rör sig som vid ett skratt, vilket väcker kroppens motoriska minnen av skratt. Den andra möjligheten är att använda magmusklerna och diafragman utan tillägget av konsonanten "h". Då blir de motoriska/emotionella minnen som väcks av rörelsen snarare rädsla eller köld. Vilket val som görs kommer att påverka upplevelsen av sången både för den som sjunger och den som lyssnar.

I presentationen kommer jag att visa dessa och andra exempel praktiskt och inbjuda till en diskussion om metodens konsekvenser för vår kunskap om tidig musik.

EVA KJELLANDER HELLQVIST

Ensemblerepertoar: meningsskapande av undervisningsmaterial, men för vem?

Alla universitetslärare gör urval som det sedan undervisas utifrån, och dessa val får konsekvenser för hur verksamheten utanför universitetet ser ut. Som färdigutbildad lärare måste man också välja undervisningsinnehåll, och det är inte alltid lätt att veta vad som kommer att fungera för den enskilda elevgruppen. Genom att samtala med tre ensemblelärare och två ämneslärarstudentgrupper, har jag skapat en bild av vilka repertoarval som anses användbara inom ämneslärarutbildningen i musik. Finns det en gemensam (men outtalad) repertoar? Hur ser i så fall denna repertoar ut och vem har bestämt den? Och inte minst varför väljer de denna repertoar? Syftet är därför att diskutera olika repertoarval samt vad dessa val innebär för studenternas kommande yrkesliv.

I styrdokumenten står det inte specifikt vilken typ av repertoar lärarna och eleverna ska arbeta med, utan det är ett mer allmänt hållet innehåll. Alla de intervjuade lärarna arbetar med detta innehåll, fast på olika sätt. De har olika ingångar och har gjort olika val i sin undervisning. Resultatet visar att de kan sägas stå för tre olika typer av musikrepertoar: musiker musik, skolmusik och elevmusik, men som alla strävar mot samma mål. De olika repertoarvalen skapar olika mening hos studenterna och lärarna.

LINDA MARIA KOLDAU

What is Professional Musicology – and Does It Have a Future?

After about 150 years of existence, musicology has come to a serious crisis – a crisis due to the internal development of the discipline, but also due to profound changes in society and education since the 1980s. What is the state of musicology today – and does it have a future in its present form?

The lecture gives a short historical overview over the development of the discipline since the 1980s, comparing the divergencies and intersections of the German and the Anglo-American traditions and sketching the specific course Scandinavian musicology has taken in between these two traditions. On the basis of this survey, the present state of musicology is discussed and a prudent prognosis for the future is offered – both of the discipline itself and of the discipline within the institutional framework. The latter integrates a short look at the recent development of the European university system and the question what the role of the humanities has become in present-day society.

CHRISTINA LARSSON

Functions of Improvisation in the General Music Classroom

The aim for this paper is to analyse three functions of improvisation in general music education. Drawing on work by Gert Biesta I analyse improvisation as qualification, as socialisation and as subjectification. This is done within a participatory action research study on music teachers' perceptions and development of improvisation practices in general music education in elementary school. Research has shown that improvising in music can foster creativity and researchers have argued that music education in schools should provide more improvisation. Current curricula highlight the need to advance inventive and creative tasks in the learning environment. There are, however, institutional hindrances to incorporating improvisation in the general music classroom such as lack of education, experience, space, equipment and time.

Improvisation as qualification emphasises teachers' need to legitimise improvisation in relation to knowledge requirements for awarding grades. Improvisation activities are framed in such a way that students must end up with some skills that are assessable.

Improvisation as socialisation highlights the importance of an allowing attitude and trustful atmosphere in the environment as well as an experimental and exploratory approach.

Improvisation as subjectification highlights improvisation activities as a place for students' own initiatives. This logic underpins the idea of putting the 'process over the product' and emphasises a relational attitude. Improvisation seen through the lens of a room for subjectification is a way of exploring how to become a subject.

ESTER LEBEDINSKI

How a French translation of an English song ended up at a Swedish industrial estate: Music by Purcell and Lully in the Finspång collection

The music collections of early modern Swedish industrial estates (*bruk*) bear witness of musical exchanges with other parts of Europe. My presentation discusses Finspång 9096, a manuscript songbook containing a range of vocal music, from Lully and Campra to a little known French translation of Henry Purcell's "If love's a sweet passion" from *The Fairy Queen* (1692). I suggest that the manuscript was copied in Holland, and brought to Sweden by the De Geer family.

The repertoire of Finspång 9096 shows how printed music books and travelling musicians disseminated popular tunes from England and France to the De Geer home in Utrecht: the French translation of "If love's a sweet passion" was originally published in the French grammar textbook *The Compleat French-Master* (London, 1694). The melody was furthermore presumably included in the repertoire of the Scottish singer John Abell, whose tours of the Netherlands, France and Poland during the final years of the seventeenth century are well documented.

The Finspång collection contains a relatively substantial amount of seventeenth-century music, probably purchased for use by the family. The collection allows scholars a glimpse of the music performed at seventeenth-century Swedish industrial estates, and thus also of Swedish musical culture beyond the court and capital. Further research into the music of Swedish industrial estates would thus broaden current scholarly understanding of Swedish musical cultures and exchanges.

LARS LILLIESTAM

Projektet *Musiklyssning, meningsskapande och hälsa*. En lägesrapport

Jag arbetar just nu med ett forskningsprojekt som heter *Musiklyssning, meningsskapande och hälsa*, där jag genom kvalitativa intervjuer dels vill undersöka vad människor själva säger sig höra eller uppfatta när de lyssnar på egen vald musik och dels vilken inverkan de menar att musiken har på deras välbefinnande och i förlängningen hälsa. De intervjuade får välja ut tre musikexempel som bildar utgångspunkt för intervjun/samtalet.

Målet är att fördjupa en del av de frågeställningar kring musiklyssning som kom upp i projektet *Musik i människors liv*, som jag drev tillsammans med Thomas Bossius och som presenterats i boken *Musiken och jag* (2011). Relationen mellan musik och hälsa/välbefinnande är ett mycket snabbt växande forskningsfält internationellt, och här står ofta frågor om musiklyssning och dess effekter i centrum.

En poäng är att informanterna ska vara (i princip) icke musikaliskt skolade. Musikanalys bygger så gott som alltid på hur musikanalytiskt tränade människor lyssnar, och alltför sällan problematiseras i vilka sammanhang och för vem analysens resultat är giltigt eller begripligt. Om man inte kan musikteori hur beskriver man då vad man hör? Och hur beskriver man musikens effekter och upplevelser i samband med musik? Här kommer vi även in på resonemang om tyst kunskap och sensorik, alltså hur sinnliga upplevelser beskrivs.

Hittills har jag gjort fyra intervjuer om vardera två timmar, och under våren 2016 tänker jag göra flera. Sammanlagt planerar jag tio till femton intervjuer. Arbetet kommer alltså att fortsätta under 2016 och 2017.

I mitt inlägg vill jag presentera några preliminära resultat och mönster så som de föreligger i juni 2016.

BOEL LINDBERG

The rise and fall of musical modernism in Sweden 1945–1990. Using Bordieus’ concepts ‘field’, ‘capital’ and ‘consecration’ to analyse changing cultural patterns
Musical modernism made a breakthrough in Sweden during the early 1950s. It was the result of efforts made by a group of young composers, musicians, critics, and music scholars in Stockholm. In less than a decade members of this group managed to get key positions in the musical life of the capital from which they promoted the new musical style associated with the Darmstadt School. Gradually they won important positions in the Royal Academy of Music, within the board of the Stockholm Symphony Orchestra, at the Swedish Broadcasting Corporation (SBC) and as critics in the most influential daily papers.

When this happened composers, conductors, critics etc. more at home with older styles had to accept that their music was out of date or adjust to the new taste now *en vogue*. Many composers born around 1900 were marginalized. John Fernström (1897–1961) had managed to get a strong position in the musical life of Stockholm from 1943. His luck lasted until 1953. After that none of his works were performed in Stockholm or on radio for a long time.

The reviews of Fernström’s music in the Stockholm daily papers 1943–1953 are valuable sources for studying the mechanisms behind the change in musical taste and cultural patterns that took place during those years. In trying to understand the process, Pierre Bourdieu’s concepts of ‘cultural field’, ‘cultural capital’ and ‘consecration’ proved to be useful methodological tools.

But are they still useful tools when it comes to explain the fall of musical modernism in Sweden in the 1980s? During this decade, composer Sven-David Sandström, maybe the most influential modernists in Sweden at this time gradually turned away from the stylistic conventions of musical modernism. He sat in motion a change that meant that ten years later a stylistic multifariousness was accepted on a wide front in Swedish musical life.

ANNIKA LINDSKOG

How They Like It: Translating Shakespeare into turn-of-the century Swedish sensibilities through music – Wilhelm Stenhammar and *As you like it*

In C.A. Hagberg’s translation of Shakespeare’s *As You Like It* – which was used for the production at The Lorensberg’s Theatre in Gothenburg in 1920 – the ‘green holly’ has become ‘i det gröna’. Both concepts are culturally contingent, and although referencing similar localities and modes of being, the marginal shift in meaning underlines the transference which has occurred, and how the new context for the Shakespeare text colours its expression.

Wallner writes of Stenhammar’s incidental music for the production that it was conceived, and can be heard, not as an attempt to recreate images of possible textually contemporary, Elizabethan, soundscapes, but as aural (re)interpretations of the text created specifically for and in the Gothenburg context. In doing this, the music responds, this paper will argue, not only to its immediate and specific

setting at Lorensberg, but also to wider local sensibilities around man's relationship with nature. The 'parallel existence' which is played out in the Forest of Arden is wholly dependent on, and determined by, the transferal of the actors away from civil society and into an unstructured, mythical, 'natural' wilderness. Stenhammar's music for the production can be heard as an essential part in bringing not only the forest itself onto the stage but also as resonating with contemporary ideas around and connections with the landscape which make it credible as a place and space for a range of emotional exploration and expansion.

ANNA LINGE

Begreppet estetiska lärprocesser som musik-motoriska lärprocesser?

Begreppet estetiska lärprocesser är i viss mån etablerat inom forskning men framför allt inom högskolans pedagogiska praktik. Begreppet är dock svårhanterligt och för lite utforskat med pragmatisk konsekvens för en skolkontext. Musik som estetik associeras exempelvis med sinnlighet och de sköna konsterna, vilket riskerar att bli en skön anakronism när utbildningen rationaliseras och marknadsanpassas. Estetik på traditionell grund har framförallt en funktion som symboliskt språk där människor får syn på sig själva. Denna funktion har fortfarande stor betydelse i en lärarutbildning som vill skapa plats för upplevelser och personlig utveckling för de kommande eleverna och barnen i förskolan. Jag ser dock ett behov av att utvidga musikämnet för barn och ungdomar mot en pragmatisk och samtida inriktning. Det som föregår begreppsstrukturen (musik-motorisk) i fråga, är det nya intresse för musik- och idrottsämnet som uppmärksammas av hjärnforskare (se exempelvis Klingberg, 2014). Av denna forskning framlyfts musikaliska aktiviteter som främjar finmotorik och grovmotorik som grund för lärande. Försök görs från hjärnforskningens sida att applicera dessa nya rön i pedagogisk teoribildning, men detta senare fält måste närma sig dessa ofta välfinansierade forskningsrön utifrån sin egen begreppsbyggnad. Det är därför intressant att från en pedagogisk horisont närma sig hjärnforskningens resultat i ett musikpedagogiskt/pedagogiskt sammanhang. Begreppet "musik-motoriska lärprocesser" visar exempelvis hur aktiviteter integrerar motorisk kunskap i kroppen och lägger grund för kognition. Pedagogikämnet står idag och identifierar sig mot större begreppsbyggnader som utbildningsvetenskap, men är självtill sin natur tvärvetenskapligt med ursprung inom bland annat inlärningsteori, socialpsykologi samt utvecklingspsykologi. Jag ser det därför som angeläget att diskutera hur pedagogiken håller sig fortsatt tvärvetenskaplig mot nya områden: i vår tid mot hjärnforskning som undersöker musikens funktion som grundläggande för högre kognition, och att vi sätter pedagogiskt fokus på aktiviteter som har värde för barns kognitiva, sociala och fysiska utveckling. Detta bör tydligt ta plats i lärarutbildningens musikundervisning, framförallt mot yngre barn, genom vetenskapliggörande som är rykande aktuellt och angeläget för en utvidgad förståelse för ämnets betydelse i barns utveckling.

TOBIAS LUND

Hugo Alfvéns *Midsommarvaka*: musik mellan nykterism och alkoholism

Denna presentation bidrar med nya perspektiv på Hugo Alfvéns orkesterrapsodier och med ny kunskap om folkrörelsernas inflytande på symfonisk musik i Sverige.

När 1900-talet började var midsommarafton av hävd ett tillfälle för hejdlöst festande. Men traditionen var under attack. Med hjälp av välordnade ”midsommarvakor” försökte ungdoms- och nykterhetsrörelserna ändra karaktär på firandet. Vid samma tid bröt en ny syn på kreativitet fram. Under det sena 1800-talet hade kreativiteten ofta förknippats med alkohol. Nu började den i stället förbindas med levnad.

Dessa båda förändringar utgör en förbisedd kontext till Alfvéns programmusikaliska rapsodi *Midsommarvaka* (1903). Vid tiden för detta verks tillkomst var Alfvén engagerad i både nykterhets- och ungdomsrörelsen, och *Midsommarvaka* kan betraktas som en framställning av hur levnadsglad men nykter ungdom kastar ut det gamla fylleriet från midsommarfirandet. *Midsommarvaka* kan också förbindas med den nya synen på kreativitet. Våren 1903 publicerade *Social tidskrift* en artikel av Alfvén med rubriken ”Några tankar om alkoholen och det konstnärliga arbetet”. Mot bakgrund av artikelns innehåll kan *Midsommarvakas* speciella blandning av folklivsskildring, humor och lärd kontrapunkt betraktas som Alfvéns demonstration av vad en nykter tonsättare kan åstadkomma.

Men Alfvén var alltid ideologiskt opålitlig. I hans *Uppsalarapsodi* (1907) finns en humoristisk men också helt okritisk framställning av akademiskt snapsande, och i *Dalarapsodin* (1931) ger han utlopp för sin fascination för ruset och det demoniska i människan. De tre orkesterrapsodierna skapar tillsammans en bild av ett spänningsfält mellan nykterism och alkoholmissbruk. På så vis är de representativa för svensk festkultur under början av 1900-talet, och också för Alfvén som person. En delförklaring till att han med tiden fick allt svårare att samla sig till kompositionsarbete är förmodligen att den forne nykterhetsivraren blev alkoholist.

MATTIAS LUNDBERG

Andreas Nicolaus Rehn's ”En lijten Sångebook hurledes Messan skal hållas, lesas eller siungas på Lappesko” (1619) och dess betydelse för förståelsen av musiken i den svenska mässan under 1600-talet

1619 utgav Andreas Nicolaus Rehn på Meurers tryckeri i Stockholm en komplett ordning för hur mässan enligt 1614 års kyrkohandbok ska firas på samiska. Rehn var då kyrkoherde över ett enormt pastorat som sträckte sig från bottniska viken vid Piteå intill norska gränsen, och inom vilket fanns en stor samisktalande befolkning. Förutom att vara bland de tidigaste materiella beläggen för samiska språket (eftersom detta saknade skriftspråk har Rehn återgett texten fonetiskt efter romerska alfabetet) erbjuder detta unika tryck en intressant inblick i utbyte och samexistens inom svensk- finsk- och samisktalande befolkningsgrupper i området. I musikvetenskapligt hänseende är trycket främst intressant då det erbjuder långt rikare och mer detaljerade återgivningar av musiken i mässan än vad 1614 års svenska kyrkohandbok gör – detta troligen då mindre förförståelse kunde tas för givet i dessa perifera delar av kungadömet Sverige.

I ”Messan på Lappesko”, som den samiska kyrkohandboken benämns i samtida källor, återges hela mässans ordinarium samt en hel del övriga moment i samisk översättning och i kvadratnotation. Ironiskt nog finns därför vid tidpunkten vissa gregorianska melodier återgivna på samiska, men inte på svenska. Av allt att döma fick inte den samiska mässordningen det förväntade genomslaget i Sapmi, men dess värde idag är desto större då de melodivarianter och detaljupplysningar som lämnas blir till

ett slags Rosetta-sten för mässans musikaliska utformning och gestaltning över huvud taget under perioden 1614–1693, då 1614 års handbok var officiellt påbjuden i Sverige.

MADELEINE MODIN

Användningen av historiska instrument och musik på Musikhistoriska museet 1898–1969 för att vitalisera det samtida musikalivet

Museer har ofta haft som en viktig uppgift och strategi att med hjälp av historien förklara och reflektera över samtiden. Av konstnärer har historien också använts som en källa ur vilken man hämtat inspiration och material till nya verk. Under Musikhistoriska museets historia från 1898–1969, kan man ana att en av bevekelsegrunderna för användningen av musikinstrumentssamlingen har varit en strävan att reformera eller förändra det samtida musikalivet, liksom att förnya och vitalisera själva musiken. Ljuden från gamla eller exotiska instrument har använts för att ”förflytta sig till främmande och fantastiska rum” och historien har använts som en projiceringsyta för alternativa samspelsformer. De vitaliserande motiven till museisamlingarnas användning har alltså varit både ideologiska och estetiska, vilket i detta paper kommer att exemplifieras från olika tider av museets historia. Vid museets tillblivelse fördes de äldre musikinstrumenten fram som mer subtila alternativ till de larmande ljudmaximerade flyglarna och andra moderna instrument. På 50-talet ingick ett flertal ur den modernistiska Måndagsgruppen i det museibaserade Collegium Musicum, som med nära forskningsanknytning experimenterade med äldre instrument och musik. Den amatörmusicerande tidigmusikrörelse som växte sig stark i anslutning till 68-rörelsens kollektivistiska ideal, hade starka kopplingar till museets instrumentsamling och verksamhet. Presentationen utgår ifrån en aspekt av författarens pågående avhandlingsarbete, i vilken motiv till musikinstrumentssamlingens användande i övrigt undersöks i folkbildningsideal och bevarandesträvanden.

VERONIKA MUCHITSCH

Neoliberal Sounds? Body Politics and the Sound of Beyoncé’s Voice

This paper examines the links between vocal sound and body politics. Analysing the voice of pop star Beyoncé, extracted vocal qualities are interpreted as *audible traces* of “inscribed” body politics that are, in turn, determined by specific political ideologies. Being based on my MA thesis, this paper represents both, the basis of a forthcoming article as well as the point of origin for my dissertation.

The text combines two main theoretical premises. Drawing on Roland Barthes’ adaptation of Julia Kristeva’s semiotic-linguistic theory of “pheno-“ and “geno-text” in music, it is committed to soundcentered vocal analysis that aims at accessing spheres of vocal sound beyond those of normative aesthetics. Second, it follows Michel Foucault’s above-mentioned notion of the “bodily inscription” of politics and his analysis of power structures that determine the processes of inscription. As the singer’s body politics will be interpreted as markedly post-feminist and neoliberal, Foucault’s notion of governmentality will be specifically relevant.

While Barthes’ ideas are used to establish a sound-centered model of vocal analysis, Foucault’s theory represents the theoretical framework of the paper, but does not serve to hypothesise parameters of body politics beforehand. Rather, the vocal analysis follows an extractive design in three steps: vocal qualities are

described, grouped around distinctive tendencies, and paralleled with trends of post-feminist and neoliberal body politics. These are specific body politics, determined by heightened (self-)disciplining processes of individual subjects and bodies. They are further marked by rigid norms and exclusions of bodies and subjects along the lines of gender, sexuality, class, ethnicity, dis/ability, age, and other categories of identity.

By following this hybrid research design, I aim at maintaining a form of vocal analysis that creates a sensible depiction of a singer's specific vocal sound and its accordances with specific body politics, while sidestepping the risk of generalised reasoning.

DAVID MYHR

"Men det här låter ju precis som..." – Om låtskrivande efter given förlaga

Denna presentation är ett sidoresultat från ett pågående konstnärligt forskningsprojekt i vilket jag från ett inifrån-perspektiv studerar skapandet och formandet av melodier. Här sätts fokus på en speciell nisch inom låtskrivande, nämligen uppdragskomposition inom på förhand bestämda stilistiska ramar.

I film- och reklamsammanhang är det ett vanligt tillvägagångssätt för låtskrivare att jobba efter s.k. "briefs". Många gånger har regissörer och uppdragsgivare en relativt tydlig bild av vad de är ute efter. Inte sällan finns en specifik förlaga i form av en känd låt som det kanske inte finns budget för att licensiera men som använts som "temp track". Det som efterfrågas kan då vara något i samma stil eller en s.k. sound-alike, en låt gjord i syfte att imitera soundet från annan låt eller stilen från en viss artist eller grupp.

I presentationen analyserar jag den självupplevda kreativa processen vid tillkomsten av tre låtar som jag skrivit tillsammans med filmmusikkompositören Jimmy Lagnefors; "Spellbound" från Ulf Malmros kommande biofilm *Flykten till framtiden* (2016), som enligt briefen skulle låta "som Electric Light Orchestra ca 1973" samt låtarna "Vänta inte på mig" och "Superman" från filmen *Micke & Veronica* (2015). Presentationen innehåller också exempel från reklamjingle för kommersiell radio som jag varit med om att komponera bland annat för en taxikedja där uppdraget var att det skulle "låta som" Magnus Uggla respektive Lill Lindfors.

Som underlag för analysen används observationer från kvalitativa fallstudier dokumenterade i realtid med hjälp av både audio och video samt egen självreflexion. Förutom att ta fram tyst kunskap kring låtskrivandeprocessen diskuteras även etiska och upphovsrättsliga aspekter. Presentationen kombinerar audio- och video-illustrationer med klingande exempel framförda live.

TOBIAS PONTARA & ULRIK VOLGSTEN

Mediatization and Musicalization – on the ubiquity and redefinition of music in the modern world

In this paper we discuss a concept that we propose to call *musicalization*.

Musicalization can be defined as a long-term historical process characterized by an ever-increasing presence of music in everyday life, a process that is intimately connected with changing technological conditions and with transformations in how music is mediated and communicated as well as with broader socio-cultural processes at work in a given historical period. In this it is linked to what media scholars Krotz

and Hepp calls “mediatization”, i.e. a “long-term metaprocess of changing forms of communicative action”. More specifically, musicalization is theorized as a process in which the dispersal and experience, and indeed the very definition, of music to an increasing degree become dependent on the media and their logic.

We also consider what we see as some of the more profound and wide-ranging effects of musicalization in the twentieth century. The most salient of those effects concern new ways in which people listened to and behaved towards music and, perhaps even more importantly, radical changes in how music was comprehended and conceptualized. However, those changes should not merely be understood as transformations in the reception of established and newly emerging musical genres. Rather, they should in a more radical way be seen as enabling new musical ontologies; that is, as effecting alterations in the very nature or “essence” of music and consequently as restructuring the ways human relations and communicative action is organized around music. Thus, a central upshot of our discussion is that since the musicalization of everyday life is closely aligned with and dependent on an increasing mediatization of culture and society, the study of mediatization processes provides a novel and promising way to theorize and explain profound alterations in musical ontology over time as well as the restructuring of cultural practices and social relations affected by such alterations.

KIRSTEN SANTOS RUTSCHMAN

Untangling Traditions of Swedish Folksong for Male Chorus

From the beginning, Haeffner’s musical arrangements in *Svenska folkvisor från forntiden* (Geijer & Afzelius, 1814–18) sparked a contentious debate. At stake was the nature of folksong as presented to the educated, mostly urban public: was the essence of folksong encapsulated in the single melodic line? Or was there an inherent dialogue between an individual poet and a community of listeners, who joined in on the *omkväde* following the remnants of a practice supposedly inherited from the Greeks? The controversy reached as far as the German press. In practice, the solo model won out over the choral refrain. But by the later 1820s, a new form of folksong arrangement emerged: four-part male chorus. While traditional song has long been recognized as a notable element of *manskör* repertoire, particularly by Leif Jonsson (1990) and, more recently, Gunnar Ternhag (2015), the history of its development during the nineteenth century, immediately prior to the age of Alfvén, has not yet been fully explored.

In this paper, I draw from close archival study of the extant arrangements, over 100 settings of 70 Swedish folksongs, as preserved in manuscript and printed collections. I trace the development of this repertoire over time, including the sub-categories of ballads, non-ballads, and traditional melodies with newly composed texts. As part of this process, I also clear up misconceptions about attributions and identify the arrangers of settings passed down anonymously in many sources.

DANIEL STIGHÄLL

Att improvisera i renässansstil utan behov av originalkällor

Denna recital lecture består huvudsakligen i en praktisk metod att öva improvisation i renässansstil, utan behov av skriftliga källor. Metoden utformades i början av

2000-talet av den franske musikern William Dongois och är baserad på de olika italienska improvisationsmanualer som finns bevarade från mitten av 1500-talet till början av 1600-talet.

Före utvecklingen av musiktryckarkonsten spreds och upprätthölls improvisationstraditionen genom muntlig tradering, vanligtvis inom musikerfamiljerna. En viktig aspekt med denna nutida övningsmetod som ska presenteras är att den också traderas på ett gehörsbaserat vis, vilket skiljer den från många andra tillvägagångssätt kopplade till rekonstruktionen av historisk musik. Presentationen leder fram till ett exempel på ett helt improviserat stycke. Därtill ges exempel på stycken från 1500-talet där dåtidens musiker har skrivit ut en fullständig ornamenterad version, ett så kallat diminutionsstycke. Dessa bevarade "originalimprovisationer" fungerar som klingande förebilder i vår nutida improvisationsutövning och ger vägledning om hur det gjordes förr, samt vilka tekniska färdigheter som förväntades av en instrumentalist på 1500- och 1600-talen.

Ett utökat användningsområde för denna improvisationsteknik är inom nutida musik. Sedan 2010 har jag, genom min ensemble Serikon, regelbundet samarbetat med nutida kompositörer i olika sammanhang och i några fall har denna improvisationsteknik inkorporerats i de nya verken (ett par inspelade exempel på detta kommer att presenteras vid presentationen). I mitt pågående doktorandprojekt i musikalisk gestaltning är tillämpningen av denna improvisationspraxis i nyskriven musik ett viktigt inslag, där jag vill prova och utveckla metoden för att se hur den kan användas i större omfattning.

KARIN STRINNHOLM LAGERGREN

En gregoriansk melodireform kring 1800 i birgittaklostret Maria Refugie

Birgittasystrarnas tidegård *Cantus sororum* är väl utforskad fram till 1500-talet, men i likhet med många andra monastiska sångtraditioner så är dess historia efter 1500-talet nästan helt okänd. Birgittaklostret Maria Refugie i Nederländerna erbjuder genom sitt välbevarade bibliotek en unik möjlighet att studera detta klostrets musik och liturgi genom ett handskriftsmaterial som spänner över 400 år: från ca 1500 fram till ca 1900.

En undersökning av de 30 bevarade antifonaler visar att *Cantus sororum* var föremål för en melodisk revision kring 1800. Revisionen syftade till att skapa korrekt betoning av den latinska texten vilket skedde genom att flytta melismer från obetonade till betonade stavelser men också genom att skapa nya melodier. Samtidigt försågs kvadratnotationen med ett detaljerat system där semibrevis, brevis och longa skapade en enkel rytmik som även den syftade till att placera betoningarna på korrekt stavelse.

I detta recital lecture kommer jag att med klingande musikexempel visa hur dessa melodiska revisioner gestaltades och hur den korrekta betoningen av texten uppnåddes. På vilket sätt anpassades melodierna för att mer svara mot musikaliska behov och uppfattningar i en tid där man helt och hållet bekände sig till en tonal musikuppfattning? Kan vi tala om en obruten meloditradition i *Cantus sororum* och i så fall varför? Eller bör vi istället tala om en att en post-medeltida stilförändring ägt rum och vad kännetecknar den i så fall? Slutligen kommer frågan om vem som kan ha genomfört denna musikreform och varför att beröras.

ALVA SVENNING

Dansband i Sverige. En studie av de musikaliska och sociala aspekterna i dansbandsmusik och dansbandskultur

Den svenska dansbandsmusiken och den kultur som hör där till har kommit att bli något av ett fenomen i Sverige. Syftet med den här musiksociologiska uppsatsen är att undersöka genrens musikaliska och sociokulturella beståndsdelar för att kunna bilda en uppfattning om varför dansband kommit att bli lika älskat som ratat, med en kärna i musiksmak. Den metodologiska utgångspunkt som använts i arbetsprocessen är metodtriangulering där genren undersöks teoretiskt genom litteratur, samt empiriskt med grund i verkanalys på en populär dansbandslåt i förhållande till annan dansbandsmusik, förstahandsmaterial i form av en enkätundersökning, samt en intervju med sångaren från det svenska dansbandet Lasse Stefanz.

Av verkanalysen framkommer det att dansbandsmusik är av enkelt komponerad karaktär, och att det således sätter textbudskap i frontlinjen, med hjälp av det driv som pulsen tillgodoser. Det framkommer i undersökningens senare skede att det finns ett riktat förakt gentemot dansband, där både musiken och kulturen står i epicentrum. I den musikaliska aspekten verkar musikens enkla konstruktion vara själ till varför människor känner både försmak och avsmak för dess karaktär, eller komprimerat uttryckt, att samma element av musiken i smaktycke är två oliktyckande sidor av samma mynt. I den sociokulturella aspekten, det vill säga dansbandskulturen, är det betydande att människor som känner dragning till musiken gör det av intentionen att interagera med människor, och att dela ett dansintresse, där pardans utgör en viktig del. Det framkommer sedan att den del som föraktar kulturen, också kan förakta musiken rent musikaliskt endast utifrån den grupp människor som konsumerar dansband, och inte för att musiken är av en direkt dålig smak. Intervjusektionen som följer därefter styrker sedan de teorier som bildats under arbetsprocessen. Den avslutande diskussionsdelen rörande smak och avsmak för musik binder sedan samman de upptäckter som gjorts, och det framkommer att kulturella auktoriteter inom både egna musikkulturer, och på en samhällsnivå är av stor betydelse till varför dansband är lika älskat som ratat.

EVA SÆTHER

Social sustainability and music education

Based on research on how Malmö is developing into an increasingly segregated city, Malmö started an ambitious work – The Malmö Commission – in order to prevent even larger gaps, and promote inclusion, a sustainable Malmö. The commission suggests more democratic processes by so called alliances of knowledge, inviting different types of knowledge. This gave more attention to the arts and culture, and paved the way for El Sistema in Malmö. El Sistema started in Malmö in 2013, at two schools in a segregated area, with 450 children involved.

Research on how El Sistema challenges current discourses in Swedish music education (Lindgren & Bergman 2014), points at the unexpected focus on classical music – in a time when popular music is the hegemonic genre in Swedish music classrooms, and how El Sistema can be interpreted as a community music project, within institutional frames, asking new competences from the involved music teachers.

It is too early to say anything about the long term effects of El Sistema in Malmö. To the music teachers, El Sistema has offered a possibility to expand the frames for the

music teacher profession, to develop collaborative teaching methods, and to reflect on moral and political dimensions of being a music teacher. This is done in music, legato – softly connected (or loosely coupled) with the official rhetoric.

The fieldwork period was designed with inspiration from the concept *sensuous scholarship* introduced by the American anthropologist Paul Stoller. The concept implies that researchers need to include all senses in their work, and to rethink their being in the field “culture, society and power are continuously, negotiated, renegotiated, foregrounded, backgrounded, remembered and forgotten in our relations with one another in our orientation to a greater whole” (p. 820). In my fieldwork I chose to include my fiddle to help in the negotiations of these relations.

MARKUS TULLBERG

Revitalisering, formalisering och konstnärlig frihet. Om musikinstrumentets betydelse för de pedagogiska och konstnärliga processerna i en musikalisk revitalisering

Traversflöjten var relativt vanlig i svensk folkmusik fram till nittonhundralets början. Sedan femton år tillbaka har användandet av denna flöjt inom svensk folkmusik ökat igen och det är denna begynnande revitaliseringsprocess som ligger till grund för mitt avhandlingsprojekt.

Revitaliseringsprocesser är ett tämligen välstuderat ämne ur musiketnologiskt perspektiv. Ur den tidigare forskningen, både nationell och internationell, har en rad teoretiska modeller sprungit vilka lämpar sig väl för att förstå fenomenets strukturer.

I föreliggande studie är jag som forskare själv del av studieobjektet och följer ett skeende förlopp, snarare än blickar tillbaka på något som har hänt. För att behandla instrumentets mångbottnade betydelse i revitaliseringsprocessen krävs ett teoretiskt grepp som lyfter flöjten från att vara ett statiskt objekt till att kunna studeras som någonting föränderligt vilket får sin mening i relationen till människorna som trakterar den. Begreppet *affordances* motsvarar detta behov och har tidigare använts inom forskning kring musikalisk praktik.

Instrumentet blir på så sätt en nyckel in i diskussioner kring tradition, autenticitet, musikaliskt lärande och konstnärliga visioner, teman som går igen i studiens tre delar; (i) intervjustudie med pionjärer inom revitaliseringsprocesser gällande samma typ av flöjt inom andra genrer, (ii) en studie av den revitaliseringsgrupp som bildats samt (iii) en autoetnografisk studie kring min egen konstnärliga praktik.

Vid konferensen presenterar och diskuterar jag studiens upplägg och den inledande forskning som gjorts.

INGELA TÄGIL

The Female Voice of the Garcia School. Research on opera vocal techniques from a gender perspective

This project is funded by the Swedish Science Council as a three year postdoc fellow ship at the Bern University of Arts, Switzerland. The purpose of this project is to analyse three aspects of gender in opera vocal technique. My aim is to determine how the dominance of the male vocal aesthetic in opera technique affects female voices by examining the *Garcia School*. Despite his aim to improve the male opera voice, Manuel Garcia the younger (1805–1906) and his successors had their

greatest success with female singers. The Garcia School is highly topical today, since some parts are still used in opera training, while others are extinct. I believe that three of the vanished techniques, *coup de la glotte*, *lateral breathing technic* and *voix blanche*, may benefit female voices to the extent that they may be considered as significant factors for why the Garcia School was extraordinary successful with female singers, especially high sopranos. Garcia's techniques were formed for male voices to create a strong character of the timbre, but when female singers use the same techniques the effect is the opposite and the timbre assumes a light character. By examining Garcia's vocal techniques this project seeks to find out:

1. How are female opera voices affected by the opera vocal technique that originates from the male voice?
2. How do Garcia's techniques *coup de la glotte*, *lateral breathing technique* and *voix blanche* affect female voice progression? Are these techniques even the key to why Garcia was successful with female students?
3. What underlying gender codes are included in opera vocal technique?

MATS UDDHOLM

Musikpædagogisk kompetenceudvikling og professionalism i et konkurrencestat-perspektiv

Begrebet "Konkurrencestaten", som i Danmark blev introduceret af professor Ove Kaj Pedersen år 2011, baseres på antagelsen at den enkelte stat er nødt til at agere ud fra de økonomiske logikker som gør sig gældende internationalt. Den regulering og rammestyning, som siges kendetegne konkurrencestaten, har også fået alt større indflydelse på uddannelsessystemet. Som konsekvens af dette, har det blusset op en diskussion om hvorvidt øgede krav/forventninger af målstyring i pædagogiske virksomheder, udfordrer den danske dannelsestradition.

Med tanke på spørgsmålet om musikpædagogisk kompetence, kan "konkurrencestats-diskursen", siges bidrage til at skærpe fokus på formålet med musikalsk kundskabsudvikling. En væsentlig problematik i denne sammenhæng er hvorvidt, og i givet tilfælde hvordan, musikalsk kundskabsudvikling kan og bør måles. Skal dannelsen underordnes målstyringsdokumenter, eller skal mulige didaktiske mål formuleres ud fra dannelsesprocesserne? Denne problematik er også gyldig for musikalsk kundskabsudvikling.

I forlængelse til Frede V. Nielsens analyse af musikpædagogikken kunne spørgsmålet om musikpædagogisk kompetence blandt andet siges handle om hvorvidt musikken er "målet" eller "midlet". En anden interessant dimension er hvorvidt medieringen af musikalsk kundskab, ud fra Göran Folkestads diskussioner, er af "formel" eller "ufornel" karakter.

Hvis musikpædagogisk kompetence defineres i forhold til disse to parametre, det vil sige "mål-middel" respektive "formel-ufornel", kan musikpædagogikken siges udfolde sig i spændingsfeltet mellem musikdidaktikken og pædagogikken. Med musikdidaktik tænkes her på en formel undervisning hvor den musikalske kundskabsudvikling er målet, og dermed målbar. Modsvarende kan pædagogikken rumme musikken som

middel til dannelse og opdragelse, hvor den musikalske kundskabsudvikling er af uformel karakter og ikke altid målbar. Selv om disse to perspektiver ikke udelukker, med tværtimod forudsætter, hinanden, kan de vægtes forskelligt.

En af de hypoteser der ligger til grund for denne studie, er at "Konkurrencestaten" bidrager til at musikpædagogisk kompetence i højere grad defineres ud fra musikdidaktiske kriterier. Som konsekvens af dette oplever mange lærere og pædagoger sig som utilstrækkelige og vælger derfor musikken fra. Formålet med denne studie er at undersøge hvordan musikpædagogisk handlekompetence kan italesættes og medieres ud fra et pædagogisk filosofisk perspektiv, med udgangspunkt i det enkelte menneskes egen viden og erfaringer.

ALEXANDRA ULLSTEN

Live music therapy with lullaby singing as affective support during venepuncture. A case study with microanalysis of two premature born infants

Objective: During the most vulnerable period in a child's life, preterm and sick newborns are exposed to a high number of painful procedures, sometimes without the comfort and affection of their parents. Since repeated pain and frequent use of opioids can have consequences for the neurological and behaviour-oriented development of the infant, it is vital to identify effective non-pharmacological interventions with regard to procedural pain.

Methods: Preterm and ill term neonates (n=38) were subjected to venepuncture with and without live infant-directed lullaby singing, in a randomised order with a cross over design. Physiological data were collected and the procedures were videotaped. Parents (n=11) and staff (n=11) were interviewed about live singing as affective support. From this larger study two premature infants were selected for a case study. Their behavioural and physiological responses as well as the live-performed lullaby, were analysed in-depth with microanalysis.

Results: Transcriptions of the lullaby-performances identified signs of "amodal perception" and "time in movement" by which the infants transposed the vocalization of the live-singing into their behaviour synchronizing in dance-like body gestures with the variations in intensity, shape and temporal structures of the vocal performance. Live singing with premature infants is a social communicative interaction which may optimize homeostasis during painful procedures if the lullaby singing is predictable and regular from start.

Conclusion: Since emotional regulation is a central feature of music therapy this case study brings important clinical implications for how the affective interaction between the music therapist or the parent and the infant should be composed during painful procedures. Pain involves the interaction of biopsychosocial and situational factors, therefore more research is needed to explore the potential benefits of music therapy including the role of the parents.

MARIA WESTVALL

Musiker och folkbildare med rötter i det militära

Denna paperpresentation diskuterar forskningsresultat från det VR-finansierade projektet *"Den lärande musikern. En studie om militärmusiker och deras musikaliska utveckling under ett livslångt musikerskap"*, som pågick mellan 2012-2015.

Presentationen baseras på djupintervjuer med sju informanter. Genom deras livsberättelser inringas de faktorer som har påverkat ett livslångt intresse för musicerande och musikaliskt lärande, både på ett professionellt och ett personligt plan.

Projektets huvudpersoner är ”de sista musikeleverna”, de som började sin musikerbana vid landets regementen under 1940- och 50-talet. Det var inom det militära som det stora flertalet då fick möjlighet att skaffa sig en kostnadsfri musikutbildning.

Dessa musiker är dag i 80–90-årsåldern och de har verkat som musiker och pedagoger under hela yrkeslivet. Genom den möjlighet till utbildning som de själva fick, och att de därefter aktivt har medverkat musikaliskt och pedagogiskt i samhället, har de bidragit till en viktig demokratiseringsprocess inom det musikpedagogiska området i Sverige.

Studien handlar om skickliga musiker som har haft en folkbildade roll i det civila musiklivet där de har kombinerat sin musikaliska specialistkompetens med pedagogiska aspekter som rör delaktighet och demokratiska värden. Detta handlar på många sätt om den demokratiseringsprocess som pågick under 1900-talet, där allt fler fick möjlighet att medverka och påverka musiklivet i Sverige.

Studiens huvudsyfte har dels varit att undersöka hur musikaliskt lärande gestaltades bland musikelever vid landets regementen under 1940- 50-talet, dels att utforska hur värderingar kring musikalisk praxis och förändringar i det samhälleliga livet har framträtt under informanternas yrkesliv, samt att diskutera vilka faktorer som kan leda till ett livslångt musikerskap.

Resultaten visar bland annat att det kollektiva, sociala sammanhang som präglade det musikaliska lärandet under musikelevtiden grundlade en trygg identitet och praktisk relation till musikerskapet samt att kombinationen av musikalisk hantverksskicklighet och emotionell drivkraft var en nyckelfaktor för ett hållbart musikerskap.

TORBJÖRN ÖMALM

Ulu – språk som byggsten i instrumentalmusik

Ulu är ett delexperiment inom ett konstnärligt forskningsarbete som går under arbetsnamnet *Att tonsätta en kulturmiljö – minoritetspråk och kultur som grund i musikaliskt skapande*. Detta första experiment grundar sig i en transkription, musikalisk bearbetning och tolkning av en äldre fältinspelning gjord i Gällivare kommun med en meänkieli-modersmålstalande man från skogsbyn *Satter*. Mitt huvudinstrument är gitarr (i olika former) vilket även fungerar som mitt främsta verktyg under arbetets gång. Metoderna står i tät relation till och utvecklas utifrån tidigare konstnärligt arbete kring språk och språkljud av musiker/kompositörer som Peter Ablinger (1998), Jason Moran (2003) och Hermeto Pascoal (1992).

Hur låter ett språk rent musikaliskt och genom musikalisk praktik? Syftet med experimentet är att undersöka möjligheter till att använda specifika språkmiljöer, dess melodier och rytmer som direkta byggstenar i musikaliska skapelseprocesser samt som grund i improvisationer utifrån varierande musikgenrer. Valet av Ulu's röst grundar sig i dess rytmiska distinkthet samtidigt som den har ett stort vibrerande och atmosfäriskt klangdjup inom sig. Ett annat skäl är att man tydligt

hör biljud som ex. harklingar, andningsljud och stol/bordknackningar vilket förstärker den visuella bilden av intervjusituationen.

Det transkriberade materialet används och prövas genom videodokumenterade delmoment. Delexperimentet *Ulu* är ett av två experiment som kommer att resultera i ett första paper under 2016 vilken kommer att vara en nyckeldel inom min doktorand. *Ulu* presenteras genom en muntlig föreläsning samt via uppspelning av klingande material.

Posters

Vid årets konferens presenteras ett antal posters. Dessa finns uppställda i Strindberg och kommer att presenteras närmare under onsdagen i samband med förmiddagsfikat.

Archæomusica. Musik – så börjar det!, Cajsa Lund, Linnéuniversitetet/ European Music Archeology Project, Musik i Syd

Having the right to soundscape the world, Camilla Jonasson, Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet

Kulturskolan i förändring – centraliseringsprocessen i ett ledarperspektiv, Adriana Di Lorenzo Tillborg, Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet

Musical immersion and intercultural learning: Musical collaboration between scholars in Brazil and Sweden, Maria Westvall, Musikhögskolan vid Örebro universitet och Antenor Ferreira Corrêa, Universidade de Brasília

Musiken och Människan – en forskningsmiljö, Musikvetenskap vid Örebro universitet

Musikforskning vid Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborgs universitet

Musikvetenskap vid Linnéuniversitetet, Institutionen för musik och bild, Linnéuniversitetet

Playlist: a critical survey of current vocal music repertoire in Swedish middle school, David Johnson, Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet

Revitalisering, formalisering och konstnärlig frihet, Markus Tullberg, Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet

Linnéuniversitetet

391 82 Kalmar / 351 95 Växjö
Telefon 0772-2880 00
E-post info@lnu.se

Lnu.se